

Pécsi Tudományegyetem Bölcsészettudományi Kar

Tehetségnap 2015

Programfüzet

A rendezvényre
a TÁMOP-4.2.2.B-15/KONV-2015-0011 Tudományos képzés műhelyeinek
támogatása a Pécsi Tudományegyetemen 2015 program keretében kerül sor.

SZÉCHENYI 2020

2015. május 15. PTE BTK Kari Tanácssterem

Program

Megnyitó

15:00–15:20 Prof. Dr. FISCHER FERENC dékán
Dr. FEDELES TAMÁS KTDT elnök

Előadások

Moderátor: Dr. BÖHM GÁBOR KTDT titkár

15:20–15:30 PAPP KATINKA: Az Új Héloïse, avagy a modern lélek tájábrázolása

15:30–15:40 W. NAGY ZSÓFIA: Szóvá formált kép/ képpé festett szó

15:40–15:50 SÁNDOR-SCHMIDT BARBARA: Egy plurális intelligencia koncepció és a Montessori pedagógia komparatív megközelítése

15:50–16:00 DOMBROVSZKI ÁRON: Referálnak-e a fiktív nevek? Kripke és Salmon a negatív egzisztenciális állításokról

16:00–16:10 LUKÁCS DÁVID: Szupraliminális és szubliminális ingerek hatása az emlékezeti teljesítményre

16:10–16:20 ZSIDÓ ANDRÁS: A vészhelyzeti viselkedés személyiséglélektani korrelátumai – első lépések egy új mérőeszköz kidolgozása felé

16:20–16:30 MÁTÉ ZSOLT: Kádár János és Nyikita Sz. Hruscsov az ENSZ Közgyűlésének XV. ülészakán 1960-ban

16:40: A XXXII. OTDK-n díjat nyert hallgatók és felkészítő tanáraik köszöntése

Rezümék

PAPP KATINKA, Humántudományi Szekció, Francia irodalom tagozat, I. helyezett

Témavezető: Prof. Dr. Orbán Jolán, egyetemi tanár

Az Új Héloïse, avagy a modern lélek tájábrázolása

Kutatásomban a rousseau-i modernitás gyökereit szeretném feltárni az Új Héloïse című regénye alapján. Fő kérdésem, hogy mitől lesz új a táj- és lélekábrázolás, milyen eszközökkel ábrázol olyan tabu témákat, mint a testiség, vágy, érzékiség. Munkámban két nagyobb elemzési területet választottam ki, melyek egymást kiegészítve vezetnek el az irodalmi modernség megteremtéséhez. Elsőként a vágy, erény, szerelem, öröm, élvezet fogalmak megjelenését szeretném körbejárni, hogy miként értelmezhetőek a rousseau-i individuum kapcsán, s miként vetik le magukról a szentimentalizmus köntösét, hogy a preromantika alakjába szülessenek újjá. Másfelől a regény tájábrázolása fog elvezetni minket a modern individuum megszületéséhez. Analízisem kiemelt szempontjának tekintem, hogy Rousseau milyen eszközökkel mossa egybe a táj és a lélek viszonyait. Itt bőven kifejtésre kerül, hogy miért választottam címnem „a modern lélek tájábrázolásait”. Céлом, hogy tanulmányommal rávilágítsak arra, hogy az Új Héloïse a mai kutatás gyümölcsöző terepe és egy olyan terület, mely folyamatosan dialógusban áll az olvasóval, s mely kitüntetett helyet érdemel a magyar recepcióban.

W. NAGY ZSÓFIA, Művészeti és Művészettudományi Szekció, Képző- és Iparművészet-elmélet tagozat, I. helyezett

Témavezető: Dr. Popovics Zoltán, egyetemi adjunktus

Szóvá formált kép / képpé festett szó

Magritte festészetének és elméleti munkásságának is rendkívül fontos tárgya a szavak és képek sajátos viszonya. A társalgás művészete és Az eltitkolt munka címet viselő festmények vizsgálata során elsőként a kalligramszerűség sajátosságait igyekszem feltárni, majd részben Michel Foucault Ez nem pipa című tanulmányára támaszkodva – a fent említett festmények jellemzésére – bevezetem a „kibomló kalligram” fogalmát. Dolgozatom második felében pedig kísérletet teszek arra, hogy a kiválasztott Magritte-képek kalligramszerűségének fenomenológiai értelmezését nyújtsam Maurice Merleau-Ponty filozófiája felől. A látható és láthatatlan című művének utolsó fejezetében tárgyalt „kiazmus” vagy „egymásba fonódás” és a „hús” lesznek az értelmezés kulcsfogalmai, melyek magyarázatát követően azt próbálom bizonyítani, hogy a kibomló kalligram működése leírható Merleau-Ponty kiazmus-fogalmával.

SÁNDOR-SCHMIDT BARBARA, Tanulás- és Tanításmódszertani - Tudástechnológiai
Szekció, Kisgyermeknevelés és Óvodapedagógia tagozat,
I. helyezett

Témavezető: Dr. Dezső Renáta, egyetemi adjunktus

Egy plurális intelligencia koncepció és a Montessori pedagógia komparatív megközelítése

Óvodapedagógusi gyakorlati munkám során több kérdés is megfogalmazódott bennem, az óvodai nevelésben alkalmazott intelligenciamérések és azok megközelítésének, egy új, a többszörös intelligenciákat alkalmazó koncepcióban rejlő lehetőség, az egyéni és csoportos képességek feltárását, kibontakoztatása kapcsán. A dolgozat célja, hogy a kutatásom során ezeket a kérdéseket megválaszoljam, valamint a Montessori-módszer és a gardneri többszörös intelligenciák elmélete közötti összefüggéseket vizsgáljam, a vonatkozó magyar és angol nyelvű szakirodalom feltárásával. Kutatásomat egy fővárosi óvodában végeztem, ahol a helyi óvodai nevelési program Montessori módszert alkalmaz. A két koncepciót összehasonlító szempontból figyelem meg, valamint a többszörös intelligenciák elmélete és gyakorlata óvodai adaptációjának lehetőségét vizsgálom. A kutatásom gyakorlati keretét képezi az általam tervezett témahetek megvalósítása, amely a gardneri többszörös intelligenciák koncepcióján alapul, a megvalósításához pedig Montessori eszközöket alkalmaz. Megvalósításában 15 gyermek vett részt és két témahét öleli fel a tevékenységeket, minden nap más intelligencia megfigyelésével.

DOMBROVSZKI ÁRON, Társadalomtudományi Szekció Filozófia tagozat, I. helyezett

Témavezető: Dr. Kocsis László, egyetemi adjunktus

Referálnak-e a fiktív nevek? Kripke és Salmon a negatív egzisztenciális állításokról

Több mint negyven éve, hogy Kripke 1970-ben megtartotta immáron klasszikussá vált előadásait, amelyek a Megnevezés és szükségszerűség című kötetben láttak napvilágot. Ezeket az előadásokat azóta sokan kommentálták, maradtak azonban a Kripke által itt kifejtett és védelmezett merev jelölők tézisével kapcsolatban olyan elvarratlan szálak, amelyek kikezddhetik a tézis általános érvényű elfogadását – ilyen az úgynevezett nem-referáló nevek vagy üres nevek problémája is. A témának Kripke 1973-ban önálló előadássorozatot szentelt a John Locke Lectures keretein belül, az előadások szövegei viszont egészen a közelmúltig csak kevesek számára, kéziratos formában voltak hozzáférhetőek. Tanulmányomban, amennyire lehetséges, szeretném átfogóan rekonstruálni Kripke nézeteit az üres neveket tartalmazó mondatokkal és különösen a negatív egzisztenciális állításokkal kapcsolatban a 2013-ban megjelent *Reference and Existence – The John Locke Lectures* című könyve alapján. Ennek során láthatóvá válik, hogy Kripke meglátásai nem tudják teljes mértékben megoldani a problémát, így ezek után térek rá Nathan Salmon elméletére, amely ugyan nagyban épít Kripkére, de annak hiányosságait és problémáit képes orvosolni. Előadásomban ezért Salmon mellett foglalom állást, levonva azt a konklúziót, hogy az üres nevek és a negatív egzisztenciális állítások esete nem jelent végzetes problémát a merev jelölők tézisre vonatkozóan, ami így továbbra is védhető álláspont marad.

Témavezető: Dr. Deák Anita, egyetemi adjunktus

Szupraliminális és szubliminális ingerek hatása az emlékezeti teljesítményre

Kutatásunk a rövid- és a hosszú távú memória kapacitását vizsgálja szubliminális és szupraliminális priming használata esetén, vagyis az észlelési küszöb alatti és feletti ingerek felidézési teljesítményre gyakorolt előfeszítő hatását méri a helyes szófelidézés révén. A kutatásban megkülönböztettünk négy csoportot: az asszociatív szubliminális ingert észlelő-, a nem-asszociatív szubliminális ingerrel befolyásolt-, az asszociatív szupraliminális ingert észlelő- és végül a kontroll csoportot (előfeszítés nélkül). A kísérletben részt vevő csoportok feladata az volt, hogy a célingereket memorizálják és a vetítés után (rövid távú memória-teszt), illetve másnap reggel (hosszú távú memória-teszt) idézzék fel azokat a szavakat, amikre emlékeznek. A vizsgálat eredménye, hogy az asszociatív szubliminális ingerlés a felidezésben komoly (20% körüli) teljesítménynövekedést eredményezett a kontrollcsoportéhoz viszonyítva, mind rövid-, mind pedig hosszú távon. Ugyanakkor kis mértékben, de csökkentette a hibás felidézések számát is. Míg a nem-asszociatív szubliminális priming a szófelidezésre nem gyakorolt hatást, addig a hosszú távú memória-tesztben kiugróan megnövekedett a téves felidézések száma. Az asszociatív szupraliminális priming hatása pedig csak abban különbözött a kontrollcsoportétól, hogy rövid távon csökkentette a téves felidézések számát. Habár hasonló módszertanú kutatást még nem végeztek, több szerző is hasonló eredményekről számolt be. Ezek a kutatások a szubliminális ingerek rövid és hosszú távú pozitív hatását bizonyítják. Ezzel szemben a szupraliminális ingerek csak kismértékű, rövidtávú hatást eredményeznek. Ezeket az eltéréseket azonban egy kutató sem tudja megfelelően magyarázni. A jövőben szükséges lenne különféle elméleteket felállítani e hatások magyarázatára.

A vészhelyzeti viselkedés személyiséglélektani korrelátumai – első lépések egy új mérőeszköz kidolgozása felé

Fő kérdésünk, hogy magas rizikófaktorú munkát végzők, valamint szabadidejükben extrém sportokat űzők milyen személyiségvonások mentén különböznek az átlagtól, milyen protektív faktorok vannak, melyek segítik őket, hogy hosszú távon ellássák feladataikat, illetve képesek legyenek adekvát módon funkcionálni az ilyen helyzetekben. Egyik célom, hogy bizonyos személyiségváltozók mentén, mint a vonásszorongás, szenzoros élménykeresés, stresszes helyzetekkel való megküzdési mód, viselkedéses aktiváló- és gátló rendszer, valamint a depresszióra való hajlam meghatározzam miben is különböznek ezek a csoportok. Másik célom egy kérdőív létrehozása, melynek alkalmazásával segíthetnénk a speciális munkakörülmények között dolgozókat, ezen kívül pedig az átlagos munkával rendelkezőknek is egy-egy váratlan életese-ményben való helytálláshoz. Ha meg tudnánk határozni, hogy mi segíti elő az aktív, ágens cselekvést egy vészhelyzetben, akkor a jövőben beépíthetnénk ezt például már a középiskolák képzésébe, a jogosítvány megszerzése előtt az egészségügyi alapok és gyárakban a tűzvédelmi előírások mellé.

MÁTÉ ZSOLT, Humántudományi Szekció Egyetemes történelem 1945 után tagozat,
I. helyezett

Témavezető: Prof. Dr. Fischer Ferenc

Kádár János és Nyikita Sz. Hruscsov az ENSZ Közgyűlésének XV. ülészakán 1960-ban

1960 jelentős év volt a nemzetközi kapcsolatok történetében. Ekkor tűnik el Camp David szelleme és válik ellenségesebbé az amerikai-szovjet viszony. Ebben az évben nyeri el önállóságát több korábbi gyarmati ország. Ekkorra válik nyilvánvalóvá a kínai-szovjet szakítás. Ezek mind befolyásolták az ENSZ Közgyűlésének XV. ülészakát. Dolgozatomban Kádár János és Nyikita Sz. Hruscsov, a Közgyűlésen való részvételét vizsgálom. A kutatáshoz felhasználtam az Eisenhower és Nixon Elnöki Könyvtárak levéltári iratait, több memoárt és a Magyar Nemzeti Levéltár és az Állambiztonsági Szolgálatok Történeti Levéltárának vonatkozó dokumentumait is. A dolgozathoz mellékeltem a Szergej Hruscsovval és Hollai Imrével készített interjúm vonatkozó részeit is. Illetve, a korabeli sajtóviasshang is előkerül a műben a The New York Times, a Pravda és a Népszabadság cikkeinek felhasználásával. A vizsgált kérdések közé tartozik a dolgozatban a keleti blokk országainak együttműködése nemzetközi kérdésekben. Továbbá vizsgálatom tárgyát képezte még, hogy mennyire befolyásolták a szovjet célkitűzések a magyar célokat. Mint a levéltári iratokból kiderült, a magyar diplomácia saját feladata volt a magyar kérdés rendezése, ezáltal a kelet-nyugati kapcsolatok javítása. A magyar olvasóközönség a sajtóból nem kapott objektív tájékoztatást, mert többször olvashattak Kádárt támogató emigránsokról, mint ellene tüntetőkről. Az ügynökjelentésekből kiderült, hogy a nyugati rádióadásoknak köszönhetően viszont sokan ismerték az elhallgatott részleteket. Amerikai levéltári forrásoknak köszönhetően sikerült a szovjet célok hatását is felmérnem, ugyanis egyes memorandumokból és levelekből kiderül, hogy Hruscsov javaslatait többször megvitatták az amerikai kormányzatban és többel egyet is értettek. Mindez a sajtóban nem jelent meg. Eisenhower más állam- és kormányfőkkel folytatott tárgyalásain megvitatták a szovjet javaslatokat. Ezek mellett a látogatás egyes eseményeinek ismertetem a már megnevezett sajtótermékek cikkein keresztül. Ezekből kiderül, hogy az amerikai napilapban jelent meg a legtöbb karikatúra és cikk az eseményekről és, hogy a magyar sajtóban több cikk jelent meg Hruscsovról, mint Kádár Jánosról. Végül, a nemzetközi szakirodalomban egy eddig nem ismertetett elemét a New Yorkban folytatott tüntetéseket is érintem röviden.